

Előfizetési ár:

Egész évre	4 K.
Fél évre	2 K.
Negyed évre	1 K.
Egyes szám	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronként 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszerezes egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ES KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk előfizetésének megújítása iránt mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

TARTALOM.

- Egyenes vonalak kitűzése. (Balogh Ernő).
Az erdészeti altisztek országgyűlési képviselő-választói jogosultságáról. (Balogh Ernő).
Gazdasági tanácsadó: Milyen fajta zabot termesztünk? (bl.) — Milyen a jó vetés? (bl.)
Különfélék: Halálozás. — Biztosítás. — Eladó fagyvak. — Talpfák tartóssága. — Időjelzés.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Hivatalos közlemények: Az erdőri szakvizsga letételéhez szükséges gyakorlati szolgálati idő megállapítása. — Ragados betegségben elhullott állatok felboncolása. — Hordalék főveny eltulajdonítása. — Kimutatás az erdőbirtokosok által az 1911. év őszére eladásra bejelentett erdei fagyvakról.
Szerkesztői üzenetek.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Tárca. Barátom, a huszárfőhadnagy. (Zsoldos László.)

Egyenes vonalak kitűzése.

(Együttal felelet Sch. J.-nek.)

Az egyenes vonalat rendszerint végpontjaiban tűzzük ki. Gyakran előfordul azonban, különösen erdős, dombos, hegyes vidéken, hogy a kitűzendő egyenes két végpontja egymástól nem látható; ilyenkor a végpontokon kívül még több közbeeső pontot is ismernünk kell. De szükség van ilyen közbeeső pontokra akkor is, ha a vonal hosszát közvetlenül, például mérőszalaggal vagy mérőlánczsal akarjuk megmérni. Az ilyen közbeeső pontok kijelölését a vonal részletes kitűzésének nevezzük.

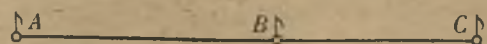
Pontosabb kitűzéseknél az egyenes vonal egyes pontjait az úgynevezett kitűző-rudakkal jelöljük meg. A kitűző-rúd hossza rendszerint 3—4 m, vastagsága pedig 3—5 cm. szokott lenni és $\frac{1}{4}$ vagy $\frac{1}{2}$ méter hosszú szakaszokban felváltva fehérre és veresre van festve. Az ilyen kitűző-rúdnak az az előnye, hogy

6—800 méternyi távolságból is látható. Még feltűnőbbé tehetjük a kitűző-rudat azáltal, ha felső végére 0.4 m széles és 0.7 m hosszú fehér és piros szövetből készült lobogót erősítünk. A rúd alsó vége hegyben végződik és vasalással van ellátva, hogy a földbe könnyebben letűzhető legyen.

Egyszerűbb és nem oly pontos kitűzésekhez nem okvetlenül szükséges ilyen kevésbé hozzáférhető kitűző-rudakat használni; teljesen megfelel erre a célra más egyenes karó, lécz vagy pózna is, a melynek egyik végét meghegyeztük. Minél egyenesebb és egyenletesebb az ilyen rúd, mennél egyenlőbb vastagságúak azok, és minél merőlegesebben tűzzük le azokat a földbe, annál egyszerűbb és könnyebb velük az egyenes vonal kitűzése, mert a görbe, kard vagy S alakú pózna a kitűzésnél zavarólag hat; itt mindjárt megjegyezzük, hogy az egyenes vonalak részletes kitűzésénél soha sem szabad a kitűző-rúd felső végét irányadóul tekinteni, hanem mindig a föld felüli részét kell az egyenes vonalba beállítani. A kitűző rudak felső végeinek tehát — különösen ha a kitűző-rudak görbék — nem okvetlenül szükséges, hogy egy vonalba essenek, a fő csak az, hogy azok alsó végei egy egyenes vonalban fekdjenek.

Az egyenes vonalak kitűzése a szerint módosul, a mint a kitűzendő egyenesnek egyik végpontjából a másik látható vagy nem látható és a mint az egyik vagy mind a két végpont hozzáférhető.

Födetlen területen, a hol az egyenesnek egyik végpontjából a másik látható, az egyenes részletes kitűzése a legegyszerűbb. Itt is kétféle eset fordulhat elő; vagy az, hogy az adott (AB) egyenest kell (C) pont felé meghosszabbítani (1. ábra), vagy pedig az (AC) egye-

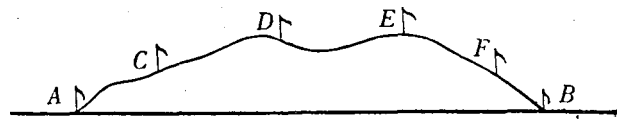

1. ábra.

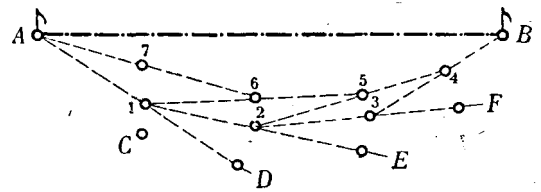
nest kell részletesen kitűzni. Előbbi esetben, mikor t. i. az (AB) egyenest akarjuk meghosszabbítani, a kitűzést segítő nélkül magunk is elvégezhetjük úgy, hogy a (C) kitűző-rudat az (AB) rudak irányában, illetőleg

azok meghosszabbításában leüzzük és folytatjuk az eljárást tovább úgy, hogy egy-egy rudat mindig az előtte levő más két kitűző-rúd irányában szúrunk le. Minél több rudat látunk és minél több rúdnak az irányában tűzzük le a karót, annál pontosabb lesz az egyenes. A második esetben pedig, a mikor tudniillik (A) és (C) pontokat ismerjük és ezeken belül, az egyenes részletes kitűzése céljából kell még egy (B), esetleg több közbeeső pontot kitűzni, egy segítségre van szükségünk, a kit (A) pontból (C) felé irányozva, vagy megfordítva (C) pontból (A) felé irányozva, az egyenes vonalba beintünk. A beintés aképen történik, hogy a kitűző, az egyenes egyik pontjától, például (A) rúdnál néhány lépést hátra megy, hogy onnan egyik szemével (A) és (C) rudakra nézzen és addig változtatja helyzetét, míg látósugara mind a két rudat ugyanazon oldalon érinti. Ekkor (B) rudat ugyancsak emez érintő síkba inti be és ott leszúrátja. Ha a kitűző-rudak egyenesek és egyforma vastagok is, akkor mind a három rúd a másik oldalról nézve is egy síkba fog esni.

Dombos, hegyes vidéken, vagy erdőben, a hol a kitűzendő egyenes két végpontja egymástól nem látható, több kitűző-rúdra van szükségünk. Tegyük fel, hogy a 2. és 3. ábrán a kitűzendő (AB) egyenes két végpontja egymástól nem látható. Ilyen viszonyok közt több, a jelen esetünkben (CDEF) segítő rudakat állítatunk ki, még pedig a vonal körülbelüli irányában egymástól olyan távolságra, hogy minden rúdtól előre is, hátra is két más rúdnak az alsó vége látható legyen. E rudak szabatosabb beintését, a kisegítő rudak utolsó-előttiéből kezdjük meg, rajzunkon például a (D) pontból (3. ábra). Innen (A) pontra irányozva (C) rudat 1-ig intjük; most (E) pontból 1 felé irányozva (D)

2. ábra.

3. ábra.

rudat 2-be, azután (F) pontból 2 felé irányozva (E) rudat 3-ba, majd (B) pontból 3 felé irányozva (F) rudat 4-be intjük be. Ha így a vonalat egyszer végig intettük, akkor a karók már nem (CDEF) pontokon, hanem közelebb az egyeneshez, vagyis az 1., 2., 3., 4. pontokon fognak állani. Ha a kitűzéssel a (B) pontig eljutottunk, akkor a beintést visszafelé folytatjuk, azaz a 4. pontból a 2. felé irányozva a 3. karót az 5. pontra, innen, vagyis az 5. pontból 1. felé irányozva a 2. karót a 6. pontra s a 6. pontból (A) felé irányozva az 1. karót a 7. pontra intjük be. Ezzel ismét közelebb jutottunk az egyeneshez, de hogy azt még nem értük el, az abból látszik, hogy a 7., 6., 5. és 4. pontok nem esnek egy vonalba. Ezért a beintést ismét visszafelé, vagyis 7. pontból 5. felé irányozva addig folytatjuk ide-oda, míg csak bármely pontból nézve a karók mind egy vonalba esnek. Ezzel azután az egyenes ki is van tűzve.

Előfordulhat az az eset is, például egy négyszögletű csemetekert kitűzésénél, vagy például egy próbatér

TÁRCZA.

Barátom, a huszárfőhadnagy.

(Egy nebuló naplójából.)

II. A terencei libák.

Márczius 30.

Lelkifurdalásaim folytán már egy hete nem írtam naplót. Margit ugyanis engem okolt, a miért Zbenó, az én barátom, és — úgy látszik — kutba esett sógorom, egész héten feléje sem néz. Azt állítja a boldogtalan nő, hogy, ha én nem verekszem össze mult pénteken az iskolában a nyavalyás Ripóval, akkor nem történt volna semmi baj. De vajjon, kérdem, tudhatam-e én, mint önérzetes IV. B.-s, azt a légből kapott koholmányt (a mely azonban azóta igaznak bizonyult), hogy az én barátom huszárfőhadnagy létére egy koldus Ripó Böskének udvarolt, mielőtt Margitnak kérte meg a kezét?

Nem. Lovagias férfi nem viselhet el ilyesmit karmolás nélkül, kivált, ha előbb arczul ütik. S ki tehet aztán arról, ha éppen Zbenó vetélytársa, a feketemáju

Gajdos algebra-tanár szedett föl bennünket a pad alól. a hová méltó fölháborodásomban gurultam a nyavalyás Ripóval?

Igenis, Gajdos az oka mindennek! Mert, ha ő nincs (szép ábránd, a szekundák szempontjából!), akkor nem tudja meg a sajnálatos esetet az igazgató, nem czítálja be magához másnapra édesapámat, az utóbbinak az iskolából kijövet nem sodorja útjába a végzet Zbenót, Zbenó nem kap orrot az apámtól a Ripó-lány miatt, következésképp ő sem haragszik meg sem az apámra, sem rám, sem pedig Margitra, a ki elvégre a menyasszonya.

De bárki is az oka mindennek, én már nem birom tovább nézni a néném kisirt szemét, (most értem csak, miért eresztett át tavaly a III. B.-ben Gajdos, mikor Margit sirt előtte!) és holnap fölkeresem Zbenót a kasszáryában, s rábeszélem, ne haragudjék Margitra. mert ő nem hibás semmiben, és, hogy éppen ezért látogassa meg újra a szánandó teremtest.

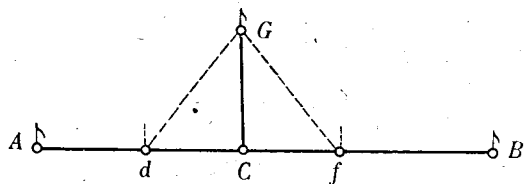
Márczius 31.

Üriember állja a szavát; ennélfogva a német órán hirtelen a szivemhez kaptam és ajkamat harapdálva, összezsugorodtam a padban.

— Tanár úr, rosszul vagyok, — nyöszörögtem a

felvételénél stb., hogy a már meglévő vagy kitűzött egyenesre merőlegeset vagyis derékszöveget kell kitűzni. Itt ismét kétféle esettel állunk szemben, tudniillik vagy az egyenesnek egy tetszőleges pontjára, vagy pedig annak végpontjára (kezdőpontjára) kell merőlegeset kitűzni.

Az első esetben, mikor az adott (AB) egyenes (4. ábra) valamely tetszőleges (C) pontjában kell merő-

4. ábra.

legeset kitűzni, a következőképpen járunk el: (C) pontból jobbra és balra egyenlő hosszú $(Cd) = (Cf)$ részeket (például 5—5 métert) mérünk le; most (d) és (f) pontokból egy-egy 5 méternél hosszabb zsinórral az ismeretlen (G) pont felé megyünk; a hol a két zsinór vége egymással találkozik, ott lesz a keresett (G) pont, a mely (C) ponttal összekötve olyan egyenest ad, a mely (AB) vonalra merőleges. Mérőszalaggal vagy mérőláncczal is kitűzhetjük a merőlegest olyképen, hogy például ha 20 méter hosszú láncczal dolgozunk, akkor (C) pontból úgy mint az előbb, lemérünk (d) és (f) felé 5—5 méter hosszúságot. Most a mérőszalag vagy lánccsal egyik végét (d) pontban, másik végét pedig (f) pontban leszoritjuk, vagy két munkás által lefogva tartatjuk, mi pedig a mérőszalag vagy lánccsal közepét, vagyis ott, a hol a 10 méter hossz jelezve van, megfogjuk és azzal az ismeretlen (G) pont felé haladunk.

A mikor a mérőszalagnak (d) és (f) felé nyuló mindkét vége egyformán feszül vagy egyformán húzódik, akkor ott, a hol a mérőszalagon a 10 méter hosszúság jelölve van, megkaptuk a keresett (G) pontot, a mely (C) ponttal összekötve (AB) egyenesre merőleges fog lenni.

Minél hosszabb távolságot mérünk le (C) pontból (d) és (f) felé, és minél hosszabb a kitűző (Gd) és (Gf) vonal, annál pontosabb lesz a merőleges. Egy 10 méteres szalaggal tehát nem lehet a merőlegest úgy kitűzni, hogy (C) pontból jobbra is balra is 5—5 métert, vagyis összesen 10 métert mérünk le, mert akkor a mérőszalag éppen csak hogy átéri a (df) vonalat, a (Gd) és (Gf) segédvonalakra pedig nem marad belőle semmi. Azért ha csak 10 méteres mérőszalaggal dolgozunk, czélszerű két más, például 8—8 méteres hosszú zsinórral a (d) és (f) pontokból a keresett (G) pontot megállapítani, mert ha magával a mérőszalaggal akarjuk a (G) pontot megkeresni, akkor a (C) pontból jobbra is, balra is legfeljebb 3—3 méter távolságokat mérhetünk le, a mi azonban némileg már a pontosság rovására megy.

A második esetben, mikor tudniillik egy egyenes vonalnak az egyik vagy mindkét végére akarunk merőlegeset húzni, akkor a Pythagoras-féle tantételből indulunk ki, a mely így szól: «Minden derékszögű háromszögben az átfogó négyzete egyenlő a két befogó négyzetének az összegével». (A derékszögű háromszögben mindig a leghosszabb oldal, vagyis a derékszöggel szemben fekvő oldal az átfogó, a másik két rövidebb oldal pedig a két befogó.) Ha ezt tudjuk, akkor a merőleges kitűzése igen egyszerű.

Tegyük fel, hogy (AD) egyenes vonalnak (A) pont-

parókás német professzornak, a ki nagyon derék ember, mert mindjárt azt mondta, hogy, ha rosszul vagyok, menjek haza. Szabadságomat ilykép visszanyerén, kivánszorogtam az iskolából és fölugrottam egy robogó villamos kocsira, a mely kivitt a lovassági laktanyáig. Itt leugrottam a kocsiról s egyenest a kápuban ácsorgó honvédhez léptem.

— Itt van Majsóczy Zhenó huszárfőhadnagy úr?

— Majsóczy főhadnagy úr? — felelt az ipse. —

Bent van a lovagló-iskolában.

Megvakartam a fejemet.

— Iskolában? Nem akarnék bemenni az iskolába.

Most jöttem ki.

— Hát miért keresi az úrfi? — kérdezte a vitéz.

Büszkén emeltem föl a fejemet:

— Mert a főhadnagy úr... a barátom.

Megigértem neki, hogy szivart kap Zbenótól, csak hívja ki, mert sürgős üzenetet hozok neki a mamájától.

A honvéd hunyorított a szemével és olyanfélét dörögött, hogy bizonyosan valami nagyon fiatal mamától jöhet az üzenet, s bekullogott az udvarba. Ott egy másik katonának szólt s az azután bement a lovagló-iskolába.

Egy perc múlva előttem állott Zbenó.

— Te vagy az? — fogadott kissé kelletlenül s két ujját nyújtotta felém. Én megragadtam a kezét, és, mivel már nagyon sok keserűség nyomta a szívemet, — ejh, hisz nem szégyen a sírás (nagy embereket is láttam már könnyezni, — mondta ősszel a történet-tanár) — mi tagadás benne, sírva fakadtam és csupán ennyit tudtam mondani, zokogva, neki:

— Zbenó, látogasd meg szegény Margitot!

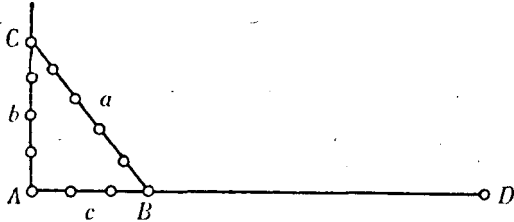
A főhadnagy, a kit föllépésem láthatólag meglepett, bajuszát pödörgette:

— Az udvari tanácsos úr, — dűnyögte bajsza alatt — már mint az apád, olyanféle czélzást tett nekem, mintha Margitot én csak a pénzéért...

— Ne hallgass, kérlek, az apámra! — mondtam neki fölindultan — mit tud a mai korban egy meg gondolatlan apa, a kit fölböszített az igazgató! Miért fullassa könnybe Margit a fiatalságát!?

Megint, és még az előbbinél is keservesebb sírásra fakadtam (hozzám közel álló női lény sorsáért sirtam, tehát nem röstellem), a mi által annyira meglágyítottam azt a köszívű embert, hogy kivette atillája oldalzsebéből szép ezüst cigaretta-tárczáját és szivarkára gyujtva így szólt:

jára kívánunk merőlegeset kitűzni (5. ábra). Ez esetben a kitűzendő merőleges (A) kiindulási pontjából (B)-ig felmérünk például három méter hosszúságot, mire lefoglaltatjuk a mérőlánc egyik végét (A)-nál, másik végét pedig (B) pontnál. Az (A) pontból abban az irányban, a merre a merőlegest ki akarjuk tűzni, 4 méter hosszúságot, (B) pontból pedig 5 méter hosszú-

5. ábra.

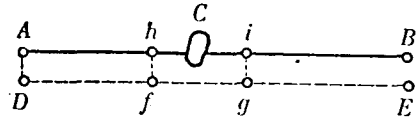
ságot kifeszítvén, a hol ezek egymással találkoznak, ott lesz a keresett (C) pont, mely (A) ponttal összekötve olyan egyenest alkot, mely (AD) egyenesre merőleges.

Pythagoras tétele szerint ugyanis a jelen esetben: $a^2 = b^2 + c^2$; ebbe a felvett értékeket (hosszuságokat) behelyettesítve lesz: $5^2 = 3^2 + 4^2$, vagyis $25 = 9 + 16 = 25$.

Magától értetődik, hogy a kitűzésnél bármilyen hosszúságot fel lehet venni, de mivel más hosszúságú segédvonalak kitűzésénél már komplikáltabb számítással (gyökvonással) van dolgunk, célszerű lesz a fenti számokat (3, 4, 5) egyszersmindkorra megjegyezni. Mert ha például (AD) vonalra 5 métert, (AC) irányában szintén 5 méter hosszúságot mérünk fel, akkor (BC) vonalnak $\sqrt{50}$ méter hosszúnak kell lenni, mert Pythagoras tétele szerint $c^2 = a^2 + b^2$; vagyis $c^2 = 5^2 + 5^2$; $c^2 = 25 + 25$; $c^2 = 50$, ebből pedig $c = \sqrt{50}$. Hogy pedig

melyik az a szám, a mely önmagával szorozva (négyzetre emelve) 50-et ad, azt fejből nem tudjuk kiszámítani, mert az a szám, a mely önmagával szorozva megközelítőleg 50-et ad, vagyis $\sqrt{50} = 7.0714$ el; ebben az esetben tehát (B) pontból (C) felé 7.0714 métert kellene kitűzni.

Olvasónknak arra a kérdésre, hogy hogyan tűzzük ki az egyenes vonalat abban az esetben, ha útba esik egy vastag fa? feleletünk a következő: Ha a 6. ábrán

6. ábra.

(A) pontból (B) felé akarunk egy egyenes vonalat kitűzni, de (C) pontnál egy kiálló szikla vagy vastag fa van, akkor úgy segítünk, hogy (A) pontból is és (B) pontból is ugyanabban az irányban egy bizonyos távolságot, például 1 métert lemérünk s az így nyert (D) és (E) pontok közt tűzzük ki az egyenest; ha itt (f) és (g) pontokba azután kitűző rudakat (karókat) intünk be s ezekből a jelen esetben 1—1 méter távolságot visszamérünk, megkapjuk (h) és (i) pontokat, a melyek (AB) egyenesben fekszenek.

Hasonlóképpen járunk el abban az esetben is, ha például az 5. ábrán (A) pontra merőlegeset akarunk állítani, de (AC) irányában egy vastag fa van. Itt is úgy segítünk, hogy nem (A) pontban, hanem például tőle jobbra egy méternyire tűzzük ki a merőlegest s annak egyes pontjait balra egy-egy méterrel visszataljuk.

— Jól van, kérlek, én megkísérlem a kibékülést. Előbb nincs időm, de holnapután fölmegegyek hozzátok.

— Igazán feljössz, Zbenó? — kérdeztem átszellemlen.

— Igazán. Mikor lesztek otthon?

— Délután öt órakor.

Ezzel kezét adott nekem (most már összes ujjáival), s lassan visszament a lovagló-iskola irányában az udvarba. Megnyugodva tekintettem utána; aztán, megvárva, a míg képelem elmúlik a menthető könnyek okozta vörösség, a jól teljesített föladat tudatában boldogan ugrottam föl egy Kálmán-téri villamos kocsira, s hazajöttem. Tehát holnapután!

Margitnak és senkinek nem szóltam egy szót sem, hadd legyen tökéletes a meglepetés!

Április 1.

Ma, rövid távirati értesítés után, váratlanul megérkezett Lina néni a két leányával, meg nyolcz esztendősi fiával Kis-Terennéről, hogy Bélát — így hívják a fiút — fül-specziálistához vigye. Ez az unokatestvérem ugyanis keveset hall, vagyis, mint mondják: nagyot. A két leányt csak ráadás-kép hozta magával a néni; hadd szívjának, miként ma az ebédnél magya-

rázta a mamának — egy kis fővárosi levegőt! Mondhatom, erre a levegőváltoztatásra nagy szükségük is van, mert ez a két leány, igaz, hogy unokatestvéreim, de valóságos liba. Igazi kisterennei libák — a mint az édesapám ma délután igen helyesen jegyezte meg a mamának. Mert Hilda (tizennégy éves), meg Lujza (tizenhatszendős) förtelmesen libásan viselik magukat. Olyan peckesen ülnek egymás mellett a kanapén, mintha kést nyeltek volna; egy kukkot se szólnak maguktól, s ha a mama, vagy édesapám kérdez tőlük valamit, akkor előre nyújtják a nyakukat, lesütik a szemüket és akármilyen komoly dologról van szó, szemérmes nevetéssel felelik, hogy: igen, vagy, hogy: nem. Mintha csak azt mondanák: gá-gá.

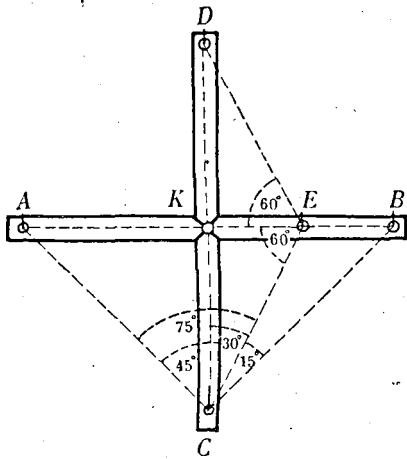
Zbenóról nem árultam el semmit. Lesz holnap meglepetés! Szegény nő!

Április 2.

Megtörtént. Azaz valami történt... de ne vágjunk az események elébe.

A mama délután ötödfél órakor elment elhalasztathatlan látogatására, apám a még elhalasztathatlanabb tarokpartiját játszotta a kaszinóban, Lina néni folytonos sóhajtozás és a fővárosi emeletek szidása közt a

Ott a hol gyakrabban merül fel annak a szüksége, hogy egyenes vonalakat vagy szögeket kell kitűzni, czélszerű a 7. ábrán bemutatott szögtűző léczkeresztet használni, melyet egy kis ügyességgel magunk is elkészíthetünk.

7. ábra.

Ez a műszer, mint az ábrán látható, két 40—50 cm hosszú, derékszög alatt egymásra lapolt léczből áll. Ha a két lécz pontosan megállapított középpontjából (K) mind a négy karra egyforma távolságra, pontosan a lécz közepébe egy-egy hosszú, kiálló szöveget verünk be s azonkívül a keresztet egy alul meghegyezett karóra rászögezzük, készen van a szögtűző-léczkereszt, a melylyel nemcsak egyenes vonalakat, hanem 90 fokú szöveget (derékszöveget, merőleget) is ki lehet tűzni.

Hogy a kitűző léczkereszt pontos-e, arról, mielőtt vele munkába kezdenénk, meg kell győződnünk. Ha a léczkereszt pontos, akkor az (A, B, C, D) pontoknak

nemcsak a léczkereszt középpontjától (K), hanem egymástól is egyforma távolságra kell lenni, vagyis kell, hogy (AC), (CB), (BD) és (AD) távolságok is pontosan egyenlők legyenek. Ha ezek a távolságok nem egyenlők, akkor a léczkereszt hibás, a melyet ki kell javítani.

Csak hibátlanul, tehát teljesen pontosan összeállított léczkereszttel kaphatunk pontos eredményt. A léczkereszt használata a következőképen történik: Ha az 5. ábrán (A) pontból (D) felé egyenes vonalat akarunk kitűzni, akkor a szögtűző keresztet (A) pontban leszurjuk és annak valamelyik szárát, például (AB) szárát (D) pont felé beirányítjuk és az így nyert (A, B, D) pontok irányába a kitűzendő karókat beintjük. Ha (A) pontra ezen felül merőleget akarunk kitűzni, akkor az (AD) egyenes irányában beállított szögtűző léczkeresztnek (C) szárához állunk és a szögtűző léczkereszt (D) pontja irányában kitűzzük az (AD) vonalra merőleges egyenest.

Ha a szögtűző léczkereszt egyik szárát, például (KB) szárát felezzük s oda is egy kiálló szöveget verünk be, akkor ennek segítségével nemcsak egyenes vonalakat és 90 fokú szöveget, hanem ezen felül még 15, 30, 45, 60, 75 és 120 fokú szöveget is ki lehet tűzni. És pedig:

15 fokot ad	az ECB szög;
30 " "	a DCE "
45 " "	adnak a DCB, DCA, ADC és CDB szögek;
60 " "	az AED és AEC szögek;
75 " "	ad " ACE szög;
90 " "	adnak " ACB, CBD, BDA és DAC szögek;
120 " "	ad a DEC szög.

Ha az 5. ábrán (A) pontban nem 90 fokú szöveget,

fülorvoshoz ment Bélával, a terennei libák vásárolni jártak a Belvárosban, s így a nevezetes órában kivülem egyedül Margit volt a házban.

Szerényen megvallom, hogy a találkozás ilyen elrendezésében parányi részem nekem is volt. Tudtam ugyanis már akkor, a mikor Zbenóhoz mentem, hogy apám és anyám ma délután nem lesz otthon, a terenneiek váratlan inváziója pedig nem zavart, mert tudtam, ha szüleim nem lehetnek otthon, ők is fölhasználják az alkalmat, hogy fővárosi teendőjüket végezzék. Ellenben Margittal — elismerem, az igazság ellenére — elhittem, hogy délutánra bejelentette jövetelét a varrónője. Így hát Margit otthon maradt.

Mint minden nagy taktikus, én is a meglepetések embere vagyok. Meg akartam lepni Margitot, kedves apámat, drága anyámat, az egész világot, és, mint a diplomaták szokták, (az unalmas számtani órán olvastam a pad alatt egy vezércikkben) fait accompli elé akartam állítani az egész tisztelt társaságot. Ha Margit és Zbenó elszívja a békepípát, illetőleg megeszi a béke-szendvicset, a mama bizonyosan áldását adja rájuk. Elvégre, a biblia szerint is jobban kell örvendeni egy megtért vőnek, mint egy egész nyáj birkának. Ha pe-

dig a mama áldását adja valamire, apa kötelességszerűen rámondja az áment.

Pontban öt órakor betoppant Zbenó. Elébe rohantam és oly módon hurezoltam Margithoz, hogy a kardját sem ért rá lecsatolni a derekáról. Gyönyörködve — és némileg a sikerét élvező hadvezér büszkeségével — néztem, mint fut eléje fölcillanó szemmel az én Margit néném és mint nyujtja elébe mind a két kezét.

— Zbenó! Maga itt? Hozta Isten!

Tapintatos ifju vagyok és ezért megfosztottam a szerelmes párt jelenlétemtől. Csöndesen kisomfordáltam a szomszéd szobába, a hol azon tűnődtem, hogy egy Bismarck (szintén sűrűn emlegetett alak a pad alatt olvasott lapban) jobban nyélbe ütötte volna-e vajjon ezt a dolgot? Igazán elérzékenyültem, ha arra gondoltam, hogy milyen sok eszem van nekem — noha az iskolában ezt az igazságot nem akarják elismerni.

Egyszerre gyanus nesz ütötte meg a fülemet. Lábtopogás és sipogás, mely az előszobából hangzott.

— Teremtöm, hazajöttek a terennei libák!

Pillanat alatt tisztában voltam azzal, mi az én teendőm. Nekem, a Margit-Zbenó-féle ügy védőszellemének, meg kell akadályoznom, hogy a terennei libák

hanem például 45 vagy 30 fokú szöveget akarunk kitűzni, akkor a léczkeresztet úgy kell beállítani, hogy a léczkeresztnek (C) pontja essen (A) pont fölé, a mit úgy érünk el, ha a léczkereszt (KC) karjának hosszát pontosan lemérjük s ugyanilyen hosszúsággal tovább szúrjuk le a léczkeresztet.

Ezek volnának az egyenes vonal kitűzésének leg-egyszerűbb módjai. Lehet egyenes vonalat másképen is kitűzni, mivel azonban ezek kitűzése már körülményesebb, azok leírását mellőzzük. *Balogh Ernő.*

Az erdészeti altisztek országgyűlési képviselő-választói jogosultságáról.

Sok szó esett már lapunkban a «Szerkesztői üzenetek» rovatában arról, hogy az erdészeti altiszteknek van-e országgyűlési képviselő-választói jogosultságuk, vagy sem. Mi mindig arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy abban az esetben, ha az erdészeti altisztek az országgyűlési képviselő választói jogról szóló 1874. évi XXXIII. t.-cz. 1—7. §-aiban említett s a választói joghoz kötött feltételek egyikének megfelelnek, úgy őket az országgyűlési képviselő-választói jog megilleti. Rámutattunk azonban arra is, hogy sok helyütt a központi választmány az erdészeti altiszteket, még ha egyébként az említett törvényezikk 1—7. §-aiban foglalt kellékek egyikét vagy másikat igazolták is, a választók névjegyzékéből kihagyta azon az alapon, mert őket gazdai hatalom alatt álló cselédeknek minősítette és mert a törvény 10. §-a szerint választói joggal nem bírnak, habár a törvény 1—7. §-aiban elősorolt kellékek valamelyikét igazolják is azok, a kik atyai, gyámi vagy *gazdai hatalom alatt állanak*. Gazdai hatalom

alatt levőknek tekinti a törvény a kereskedő- és iparosanoneczokat, valamint a *köz- és magánszolgálatban álló szolgákat és cselédeket*.

Mondanunk is felesleges, hogy a központi választmánynak ezzel a felfogásával nem értünk egyet. Már lapunk ez évi 13. számában «Az erdőőr — gazdasági cseléd» czimű cikkünkben rámutattunk arra, hogy a hatásköri bíróságnak az a döntése, mely az erdőört gazdasági cselédnek minősíti, nem felel meg a köz-felfogásnak, nem helyes és ellenkezik a minisztérium álláspontjával is. Különösen a szakvizsgázott erdőört senki sem tekinti cselédnek és nem felel meg az általános közfelfogásnak, mintha az erdőőr gazdai hatalom és fegyelem alatt állana. De a felesketett erdőőr hatósági jellege sem egyeztethető össze a cselédi minőséggel. Rámutattunk továbbá lapunk ez évi 14. számában a «Cseléd-e az erdőőr?» czimű közleményünkben arra is, hogy a hatásköri bíróságnak fentebb említett határozata a kincstári és közalapítványi erdészeti altisztekre nem vonatkozhatik s hogy tehát ezeket a hatásköri bíróság szempontjából sem lehet cselédeknek minősíteni, mert altiszti mivoltuk a szolgálati szabályok 2. §-ából kétségtelenül megállapítható.

A mi véleményünk tehát az, hogy a képviselő-választói törvény 10. §-a, mely a gazdai hatalom alatt állókat a választói jogosultságból kizárja, az erdészeti altisztekkel, de különösen a kincstári és közalapítványi erdészeti altisztekkel szemben jogosan nem alkalmazható.

Úgy látszik, hogy az országgyűlési képviselő-választások ügyében ítélkező legfelsőbb bíróságunk, a m. kir. Curia is erre az álláspontra helyezkedett, mert egy fellemerült esetből kifolyólag az erdészeti altisztek kép-

bemehessenek Margithoz, mielőtt az ifju pár teljesen el nem intézi a köztük fönnforgó függő kérdéseket.

A libák betipegtek.

— Hol van Margit? — sipogta Hilda.

— A szomszéd szobában, de most sok dolga van, és nem lehet bemenni hozzá, — feleltem és a paradicsomot őrző kerub gyanánt álltam az ajtó elé.

A terennei libák egyszerre megütközve néztek össze.

— Férfihangot hallok a szobából, — mondotta Hilda.

— Én pedig kardcsörgést, — suttogta megrázkódva Lujza.

— Az a férfihang és az a kardcsörgés azt jelenti, hogy az én testi-lelki barátom, a huszárfőhadnagy is a szobában van, — mondtam előkelő fesztelenséggel, és hozzátettem: — Noha ő a legelőkelőbb körökhöz tartozik, ma az én meghívásomra tisztelte meg háznakat a látogatásával.

A terennei libák lesütötték a szemüket s aztán — ki hinné? — gépiesen megindultak a szoba felé. Mintha az a hang és az a kardcsörgés mágnesként vonzaná őket.

Szigoru arcot vágтам.

— Nem lehet bemenni, — ismételttem, — Budapesten nem illik a fiatal hölgyeket zavarni, a mikor huszártiszttel bizalmasan társalognak.

Meghökkenve néztek össze. És leültek. Elvégre ők nem tudhatják, mi illik Budapesten. Egy ideig mély csend honolt a házban. Most valami hallatszott... czuppanás...

— Csókolóznak, — suttogta elvörösödve Hilda.

— Mégis be kellene mennünk, — rebegette Lujza fölemelkedve.

— Budapesten nem illik a fiatal hölgyeket zavarni, a mikor huszártisztekkel csókolóznak, — jelentettem ki felsőbbsséggel.

A libák megtörték. Újra leültek. A cipőjük orrát vizsgálták és pirultak. Én pedig boldogan gondoltam arra, hogy a czuppanás a teljes kibékülést jelentette.

Csakhamar megnyílt az ajtó és kilépett Zbenó meg Margit. Az utóbbinak arca most is olyan volt, mint a legszebb prominenzliczukur. Talán attól a czuppanástól.

És most valami különös történt. Én azt hittem, hogy a terennei libák Zbenó hódító alakja és uniformisa láttára elolvadnak és megnémulnak; e helyett Hilda meglepetten kiáltott föl:

viselő-választói jogosultságát egészen más szempontból bírálta el.

A m. kir. Curianak ide vonatkozó végzése — melyet egyik olvasónk küldött be — a következő:

«159. szám. 1910. cur. b. Őfelsége a király nevében! A m. kir. Curia az 1899. évi XV. t.-cz. 149. §-a alapján Sz. vármegye központi választmánya 1910. évi július hó 4. napján 146. sz. a. hozott határozatának 26. alszámmal jelölt azt a részét, mellyel a D. L. 1—i lakos és 56. alszámmal jelölt azt a részét, mellyel a Sch. J. m—i lakos részéről az országgyűlési képviselő-választók névjegyzékéből történt kihagyásuk miatt előterjesztett felszólalásuk elutasítottak, a D. L. által 1910. évi július hó 14. és a Sch. J. által 1910. évi július hó 16. napján közbevetett felebbezések folytán alantírt napon tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevén, következő végzést hozott:

A kir. Curia a központi választmány határozatának felebbezéssel megtámadott részét helybenhagyja: *D. L. l—i lakosra vonatkozólag a benne felhozott vonatkozó indokok alapján és azért: mert D. M. mint a l—i m. kir. járási erdőgondnokságnak a felebbezéshez csatolt hivatalos bizonyítványa szerint kinevezett járási erdőőr, altiszti minősége és az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ának megfelelő képzése mellett is az erdőrendőrség legénységi állományának kötelékébe tartozó személy s ennél a szolgálati alkalmazásnál fogva az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 11. §-ának 4. pontja értelmében választói jogot nem gyakorolhat . . . stb.*

Kelt Budapesten, a m. kir. Curianak, mint az 1899. évi XV. t.-cz. alapján alakított bíróságnak 1910. évi október hó 12. napján tartott nyilvános üléséből. Zachár Emil s. k., tanácselnök. Nárai Szabó László s. k., előadó.»

A m. kir. Curianak ebből a végzéséből azt látjuk, hogy a Curia elismeri ugyan D. L. járási erdőőrnek *altiszti* mivoltát, de egyben hivatkozással a képviselő-választói törvény 11. §-ának 4. pontjára, mely az állami, törvényhatósági és községi rendőrség legénységét az országgyűlési képviselő-választói jogosultságból kizárja, kimondja, hogy D. L., mint az «erdőrendőrség legénységi állományának kötelékébe tartozó egyén» választói jogot nem gyakorolhat.

A m. kir. Curia tehát nem azon az alapon zárja ki az erdészeti altiszteket az országgyűlési képviselő-választói jogosultságból, mintha ők gazdai hatalom alatt álló cselédek vagy szolgák volnának, sőt altiszti mivoltukat elismeri, hanem kizárja őket a választói jogosultságból azért, mert ők az «erdőrendőrség legénységi állományának kötelékébe tartozó» egyének.

A m. kir. Curia ezzel a határozatával egy új fogalmat, egy új szót, egy új foglalkozást alkotott, a melyről mi eddig még nem hallottunk. Az 1879. évi XXXI. t.-cz. (Erdőtörvény) 40. §-a kimondja ugyan, hogy a hatóságilag felesketett erdőtisztek és erdőőrök, szolgálatukban közbiztonsági közegeknek tekintendők és mint ilyenek, lőfegyvert is viselhetnek, de hogy ők ezzel «erdőrendőrök» volnának, azt most halljuk először. Az erdőtörvénynek ez a paragrafusa azonban azt is kimondja, hogy a hatóságilag felesketett erdőtisztek és erdőőrök «szolgálatukban» tekintendők hatósági közegeknek, a miből következik, hogy «szolgálaton kívül», vagyis a magánéletben ők nem közbiztonsági közegek, tehát még kevésbé «erdőrendőrök».

Mint hogy pedig az országgyűlési képviselő-választói jogosultságot minden arra egyébként jogosult egyén teljesen szabadon van hivatva gyakorolni, nyilvánvaló,

— Béni maga az?

Lujza pedig szinte sértő közömbösséggel mondotta:

— Jó napot, Béni!

Zbenó úgy nézett a terennei libákra, mintha kísértetet látna. Valósággal sóbálványnyá változott. Sohasem láttam huszártiszteket ily tökéletesen kővé fagyott állapotban. Kínos szünet. Azután Zbenó gögösen emelte föl a fejét s vállat vont.

— Hölgyeim, — szólt hidegen, — ajánlom magamat. Sürgős tennivalóm megfoszt a kedves társaságuktól.

Meghajolt Margit előtt és távozott.

Föl sem ocsudtunk a váratlan jelenet okozta izgalomból, a mikor beviharzott a mama.

— A főhadnagygyal találkoztam, — kiáltotta és ádáz arcczal fordult Margithoz: — Te hívtad ide?

— Én nem hívtam, — felelte Margit daczosan.

— Pista hívta, ő maga mondta, hogy hívta! — kiáltott egyszerre a két terennei liba, vádlóan rám mutatva.

A mama villámló szemmel nézett rám. (Margit ellenben annál nyájasabbul.) Hallgattam.

— Egyedül voltak a szomszéd szobában! Margit és

a huszár! Jó félóraig! — kiáltották a libák, hosszú nyakukat kárörvendezően nyujtva előre.

— Igaz ez? — kérdezte a mama.

— Tehetek én róla, ha senki sem jött be a szobába?! — válaszolt Margit ártatlan arcczal.

A mama most a terennei libákhoz fordult:

— Hát ti miért nem mentetek be hozzájuk?

— Mert Pista azt mondta, — válaszolt Hilda, — hogy Budapesten nem illik a hölgyeket zavarni, ha huszárral bizalmasan társalognak.

— Pista!

Hallgattam. Mama tekintete lesujt, ellenben Margit elismerő mosolya fölemel.

— De csókolóztak is... hallottuk a czuppanást... — folytatták a gyalázatos árulást a terenneiek.

— Margit!

— Mi be akartunk menni, — vette át a szót Lujza, — de Pista azt állította, hogy Budapesten nem illik a csókolózókat zavarni.

Lesütöttem a szememet, mintha engem csókolt volna meg Zbenó, nem Margitot. De azért láttam anyám megvető, Margit hálás tekintetét.

— Édes anyám, — szólt most Margit nekibáto-

hogy ezt az erdészeti altisztek is csak szolgálatukon kívül, vagyis csak akkor gyakorolják, a mikor az erdő-törvény 40. §-a értelmében nem tekinthetők még csak közbiztonsági közegeknek sem.

Hogy az erdőörök közjogi állása tekintetében mennyire rendezetlenek a viszonyok, kitűnik abból, hogy az erdészeti altisztek sok helyütt minden fennakadás nélkül és a nélkül, hogy ez bárkinek is feltűnne, gyakorolják országgyűlési képviselő-választói jogukat, más-hol pedig azon az alapon, hogy ők gazdai hatalom alatt álló egyének a választói jogosultságból kizáratnak, viszont most meg a m. kir. Curia elismeri ugyan altiszti mivoltukat, de erdőrendőröknek minősíti őket s ezen az alapon vonja meg tőlük a szavazati jogot.

Mi a m. kir. Curia fenti végzésével sem értünk egyet s mindent elkövetnénk, hogy e tekintetben végre tisztázott helyzetet teremtsünk, azonban tekintettel arra, hogy az országgyűlési képviselő-választói jogosultságot a törvényhozásnak minden tényezője, így maga a kormány is szélesebb alapokra kívánja fektetni, vagyis a választók közé olyan egyéneket is fel kíván venni, a kik ez idő szerint szavazati joggal nem bírnak s minthogy a választási törvény revíziója, illetőleg a választói jog kiterjesztésének kérdése valószínűleg már rövid időn belül az országgyűlés tárgyalása alá kerül, ennél fogva nem látjuk ez idő szerint szükségét annak, hogy ez ügyben most további lépéseket tegyünk, annál kevésbé, mert az új választói jog előreláthatólag mindazokra ki fog terjesztetni, a kik magyarul írni és olvasni tudnak. Minthogy pedig az erdészeti altisztek legnagyobb része tud magyarul írni és olvasni, bizonyosra vehetjük, hogy az új választási törvény őket is fel fogja a szavazati joggal ruházni. *Balogh Ernő.*

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: *Hreblay Emil* m. kir. gazdasági felügyelő.

Milyen fajta zabot termesztünk? Ma már a leg-híresebb gazdának is azon kell lennie, hogy mindenben oly tökéletes, bőven termő vetőmagot használjon, a mely ugyanolyan művelési mód mellett, mint a melyben vetéseit részesíteni szokta, sokkal szebb és sokkal nagyobb magtermést biztosít. Természetes dolog, hogy, ha ezenkívül még jobban is megműveli földjét, úgy ez a bőven termő jó mag még nagyobb terméseredménnyel fogja gazdáját jutalmazni.

Ebben áll az okszerű gazdálkodás. Nekünk, erdészeknek, kik csak mellékesen foglalkozunk mezzei gazdálkodással, még inkább kell tudni azt, hogy hová, milyen fajta vetőmagot vessünk és miként készítsük elő és gondozzuk a talajt és növényt.

Magyarországon pontos és tudományos kísérletek folynak minden szakmában abból a célból, hogy ne a gazdaközönség kísérletezzen, hanem az állam, a mely az efféle költségeket jobban bírja és csak a kísérleti eredmények alapján kezdjen a gazda helyesebb gazdálkodást.

A zab nemcsak nagyobb, de kisebb háziállatainknak is egyik nélkülözhetetlen tápláléka; ennél fogva jó, ha abból kis földön is sok terem.

Az állami kísérleti állomásokon és egyes gazdaságokban a zabfajták termesztésével kísérleteket tettek s azt tapasztalták, hogy a kipróbált zabfajták közül az ország különböző talaj- és éghajlati viszonyai között legajánlatosabbnak látszik a *duppau* zab termesztése, a mely úgy mennyiségileg, mint minőségileg a legjobb-

rodva, — talán csak szabad a menyasszonynak a vőlegényével csókolózni?

— Béni a vőlegényed? — kérdezte gúnyosan Hilda.

— Zbenó, — igazítottam helyre méltósággal Hildát.

— Nálunk Béninek hívták, — makacszkodott Hilda.

— Hát ti ismeritek? — kérdezte anyám.

— Hogyne, — felelte Lujza. — Hiszen a harangozónak fia. Anyámtól hallottam, hogy gyakran járt hozzánk gyerekkorában tiz krajcár napszámért kukoriczát morzsolni.

Anyám félájultan hanyatlott a fotelba. Összekulcsolta a kezét, és az égnek emelve tördöste:

— Harangozó!... Kukoricza!... Napszám!

Margit ellenben hősiesen viselkedett. Olyan daczos, elszánt és átszellemült arcczal nézett maga elé, mintha azt mondaná: Mit nekem harangozó, kukoricza, napszám, ha szeretem! Magam részéről most már megértettem Zbenó-Béni elképédését és megugrását a terennei libák láttára.

Anyám, sajnos, a mikor kissé magához tért, olyat tett, a mit anyai multjának tiszta lapjaira sohasem jegyzett föl még Klió: megezibálta a fületem, miközben ezt kiáltotta:

— Te vagy az oka mindennek, pernehajder!

A terennei libáknak azonban nem volt elég ekkora katasztrófa, tovább is tátogatták a csőrüket. Hilda folytatta, a mit Lujza oly dicsően megkezdett. Ezt sziszegte:

— Hiszen ennek a Béninek Terennén is van menyasszonya, a postáskisasszony...

Most Margit hullott félájultan a támlásszékebe és nem vetett többé felém hálás tekintetet, hanem — ilyen a női nem igazságszeretete! — beleragaszkodott a hajamba és ezt kiáltotta:

— Mindennek ez a rossz kölyök az oka!

... Este hazatért apa. Anyám elbeszélte neki a nap eseményeit, de tapintatosan kihagyott engem a játékból. Ilyen az anyai szív! De mit ért mindez? Hát nem voltak ott a terennei libák csőrükkel, hosszú nyakukkal? Ők mindent elfecsegték rólam — és borulj, óh, éj fátyola az est további részére!

Már éjszaka van, de én nem tudok aludni. Részint az apai hivatalos hatalommal való visszaélés sajnó nyomai miatt, részint azért, mert a terennei libák, a kik a szomszéd szobában háltak, egész éjjel a mai nagy eseményről gágogtak! *Zsoldos László.*

nak bizonyult. Az *abundász-zab* a Duna jobbpartján és a Tisza-Maros szögén szolgáltatván meglehetősen termést, e vidékek jövedelmező zabjává válhat, míg a *leutewitzzi zab* termelése csakis a Duna-Tisza közén jöhet szóba. Az *abundász-zab* csak jó erőben levő talajon termelhető, mert igényesebb a közönséges mágyar zabnál.

A mi a zabnak műtrágyázásával való fölsegítését és följavítását illeti, az 1907. év őszén kezdett zabműtrágyázási kísérletek alapján határozottan állítható, hogy a szuperfoszfát a zab termőképességét jövedelmezően tudja fokozni, ha az időjárási viszonyok rendesek és a talajban nem hiányzik a többi tápláló anyag. A szuperfoszfátnak különösen akkor érvényesül a hatása, ha a zab az utolsó istállótrágyázást 3—4 évvel követi. A szuperfoszfát a zab minőségére is kedvező hatást gyakorol, de annak súlyát is igen sok esetben kedvezően befolyásolja.

Igy például Békén és Bagaméron szuperfoszfát műtrágyával trágyázott oly zabok termettek, a melyek közül a szuperfoszfáttal trágyázott hektoliterenként 4·3 kgr-mal volt súlyosabb a nem trágyázottnak hektoliterjénél.

Ez már eredmény. Érdemes tehát a duppauzi zabot szuperfoszfáttal vetni. (bl.)

Milyen a jó vetés? A kézzel való vetés sok kellemtelenséggel van összekötve. Zsákot e czélból nyakunkba vetve s marékkal szórva lépésenként a drága magot, azt sem tudva, ha egy kis szellő fujdogál, hogy nem jut-e kétszer is egyazon helyre a mag, sőt ha a szél erősebb, elviszi azt négy-öt lépésre is, nagy pazarlás, mert visszajövet ezt nem vehetjük észre s újra oda szórunk. Így az egyik helyen sűrűn fog a mag kikelni, a másik helyen meg semmi. Nagyobb szemű maggal még csak könnyen menne a vetés, de finomabb magot csak jó időben, teljes szélcsendben vethetünk.

A kézi vetést nehezen tudjuk a föld minőségéhez mérni, mert lehetetlen a marokkal úgy szabályozni a szórást, hogy mondjuk, az egyik földbe kat. holdanként egy métermázsa, a másik jobb minőségűbe meg holdanként egy és fél métermázsa mag jusson. Pedig ez igen fontos, mert a föld tápláló erejét csak így lehet gazdaságosan kihasználni. A kézzel való vetésnél tehát ezt a tényezőt már figyelmen kívül kell hagynunk.

Továbbá számításba kell vennünk azt a nagy veszteséget is, a mi az által következik be, hogy a felszántott föld felszínére kerülván a vetőmag, a boronálás után abból igen sok marad betakaratlanul, azt pedig a madarak szépen felszedegetik. A betakaratlanul maradt mag különben sem kel ki.

A kézzel való vetés kétes eredményét legyőzhetjük a vetőgéppel. A vetőgépek közül is csak a sorbavetővel, mert a szóróvető gépeknél ismét csak úgy merülnek fel akadályok, mint a kézzel való vetésnél.

A vetőgéppel szélben is nyugodtan vethetünk. Hegynek fel, völgynek le, rögös földben, mindenütt szépen, egyformán, a megállapított mennyiségben jut a mag a földbe. Boronálás után nem marad semmi takaratlanul, mert a kis barázdákat, a mit a gép húz, a borona ok-

vetlenül betakarja. S a mi a fő, oly nagy területet vetünk be vele naponta, hogy arról azelőtt még fogalmunk sem volt. A sorba vetett gabona sokkal szebben fejlődik, ha sűrűn kerül is egymás mellé a mag, mert a sorközökben mégis eloszthatók.

Továbbá vethetünk bármilyen szeles időben is, mert a gépvetésre a szél semmi befolyással sincs.

Ebből a néhány tényezőtől is már világosan látszik a vetőgép fontossága, úgy hogy azok használatát minden gazdálkodónak melegen ajánljuk. Sajnos, hogy mindeddig csak a nagyobb gazdák használták a vetőgépeket, pedig okadatolva van annak létjogosultsága a kiscgazdák, a néhány holdas birtokosok körében is. Igaz, hogy a kiscgazdánál nem törlesztődik olyan hamar a vetőgép, mint a nagyobb gazdaságokban, a hol az év nagy részén át folyton használatban van, de ha több kiscgazda szövetkezve, együtt veszi meg a vetőgépet és közösen használják, sőt pénzért másoknak napszámra ki is adják, úgy bizony könnyen és hamar törlesztődik az ára.

Tehát ne tartózkodjunk a vetőgépek esetleges szövetségi vételétől, mert a mag- és a munkamegtakarításon sokat nyerünk s ha a jó vetés által a szépen kikelt gabona jól fejlődik, szép magot, nehezebbet is terem az.

Mivel a vetőgép használata a külföldön nagyon elterjedt, a gépgyárosok annyiféle vetőgépet csináltak már, hogy azok közül nehéz választani; nehogy tehát a venni szándékozó olvasónk esetleg épen a legrosszabbat vegye meg, jónak tartjuk megjegyezni, hogy lapunk rovatvezetője szívesen jár közbe díjtalanul bárkinek — ha ebbeli kérelmével lapunk szerkesztőségéhez fordul — hogy mindenki csak oly vetőgépet vehessen, a mely a legjobb. (bl.)

Különfélék.

Halálozás. A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületében Mihály Demeter m. kir. főerdőr, valamint Szalácsa János m. kir. segéderdőr meghaltak.

Biztosítások. Kriszta János (László) Szólnok-Doboka vármegyei erdőszolga, Zsdobák István és Rilják Máté, a lovag Kahn-féle uradalom erdőre, az Országos Gazdasági Munkás Cselédségélpénztár rendes tagjainak első csoportjában nyugdíjra és balesetre, Hollósi István Udvarhely vármegyei hatósági erdőőr pedig nevezett intézet rendes tagjainak negyedik csoportjában kétszeres tagssal segélyre biztosítottak.

Eladó famagvak. Felhívjuk olvasóink figyelmét lapunk mai számában közzétett s a folyó év őszén eladó famagvak kimutatására s különösen figyelmükbe ajánljuk, hogy az idej kedvező kocsánytalan tölgytermést, úgy a szabadban, mint a csemetekertekben való elvetésre, illetve csemetenevelésre használják fel.

Talpfák tartóssága. A német vasútigazgatóságok éveken át folytatott megfigyelések alapján megállapított-

ták a telítetlen és különböző módszerek szerint telített talpfák tartósságát. Ezen adatok szerint a telítetlen talpfa tartóssága átlag:

Tölgy-talpfa	— — — —	13 év
Erdei fenyő-talpfa	— — —	7 „
Luczfenyő	„ — — —	5 „
Bükk	„ — — —	3 „
Jegefenyő	„ — — —	4 „
Veresfenyő	„ — — —	5 „

A zinkkloriddal telített talpfák tartóssága a következő:

Tölgy-talpfa	— — — —	19·5 év
Erdei fenyő-talpfa	—	14—16 „
Luczfenyő	„ —	8—10 „
Bükk	„ —	15—18 „

A kátránnyal telített talpfákkal 50 vasútigazgatóság végzett kísérleteket és a tartósságot úgy állapította meg, hogy megjelöli azt az időt, melyen át a talpfa a fővonalon és azután a mellékvonalon használatban volt. E szerint:

	fővonalon	mellékvonalon	összesen
Erdei fenyő-talpfa	15	5	20
Tölgy	18	7	25
Bükk	20	10	30

évig használható. A legtartósabbnak tehát a kátrányolajjal telített bükk-talpfa bizonyult.

Időjelzés. A «Meteor» f. évi október hó második felére a következő időjelzést teszi közzé: Október havának hátralevő változási napjai 15—18—22—23—24—27. és 30-ra esnek, melyek közül legerősebb hatásúak a 18 és 24-iek.

A 10-iki változási napon netán kifejlődő igen változatos jellegű, csapadékos, hűvös időjárást a 18-iki változási nap lesz hivatva mérsékelni. A 22—23—24. és 27-iki egymással ellentétes jellegű változási napok változó, de inkább száraz, mint csapadékos jellegű időjárást hoznak, úgy hogy a hőmérsékleti különbségek inkább szeles jelleggel fognak bírni.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti altiszti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság főnöke Luppinger Ferencz főerdőrt a reketői erdőgondnokság III. számú védkerületéből a sárkányi erdőgondnokság V. számú védkerületébe Ujsinkára,

Bors János erdőrt a reketői erdőgondnokság VI. számú védkerületéből a reketői erdőgondnokság VI. számú szamosfői (magurai) védkerületéből Kolozsvárra központi irodai szolgálatra.

Szőke József erdőrt a gyulai erdőgondnokság II. számú szamosfői (magurai) védkerületébe, a magurai villatelepre,

Kovács Sándor erdőrt a sárkányi V. számú királykúti védkerületéből a reketői erdőgondnokság III. számú alsóbélesvölgyi védkerületébe Jósikafalvára,

Bálint György I. oszt. segéderdőrt a reketői erdőgondnokság II. számú havasnagyfalusi (mariseli) védkerületéből a IV. számú Dobrusvölgyi védkerületbe Dobrusra,

Tóth László II. oszt. segéderdőrt a reketői erdőgondnokság IV. számú védkerületéből a gyulai erdőgondnokság II. számú capriczai védkerületébe Reketóra,

Nemes Miklós II. oszt. erdőlegényt a reketői erdőgondnokság V. számú védkerületéből a II. számú mariseli védkerületbe Havasnagyfalura,

Puresel Demeter napibérest pedig a reketői erdőgondnokság IX. számú felsőrekető védkerületéből Dobrusra, az V. számú alsőreketővölgyi védkerületbe helyezte át.

Továbbá a reketői erdőgondnokságban alkalmazott Kiss Márton főerdőrt 40 évi szolgálata után, — a mocsári erdőgondnokságban alkalmazott Pellion János főerdőrt pedig 31 évi szolgálata után állandó nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter úr a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületében alkalmazott Szappan Gergely m. kir. segéderdőrt állandó nyugalomba helyezte.

*

A lippai m. kir. főerdőhivatal főnöke Sisa Tamás m. kir. erdőrt m. kir. főerdőorré, Tomeszkú Keresztély és Molnár István I. oszt. m. kir. segéderdőörököt, valamint Bálint István I. oszt. m. kir. erdőlegényt m. kir. erdőörökké, Kinéz Zenovie II. oszt. m. kir. segéderdőrt és Terbócz István II. oszt. m. kir. erdőlegényt I. oszt. m. kir. segéderdőörökké, Kosotán József szakvizsgázott póterdőrt pedig II. oszt. m. kir. segéderdőorré nevezte ki. Továbbá Novák Imre m. kir. erdőrt a tótváradi erdőgondnokság kerületéből a lippai erdőgondnokság «Pribešty» nevű védkerületébe helyezte át.

Hivatalos közlemények.

Ragadós betegségben elhullott állat felboncolása.

A ki ragadós betegségben elhullott állat hulláját felboncolja, bőrét lenyúzza és a húst őrizetlenül hagyja, az 1888: VII. t.-cz. 154. §. j) pontjába ütköző kihágást követi el.

(A m. kir. belügyminiszter 1909. évi 4485. sz. határozata.)

*

Hordalék fővény eltulajdonítása.

A víz által a telekhez hordott fővény (homok) oly terméknek tekintendő, melynek jogtalan kiásása, elvitele az 1894. évi XII. t.-cz. 93. §-ának a) pontjában ütköző mezőrendőri kihágást képez.

(A m. kir. földművelésügyi miniszter 1909. évi 109,130/907. szám alatt kelt határozata.)

*

Kimutatás

az erdőbirtokosok által az 1911. év őszére eladásra bejelentett erdei famagvakról.

Folyó szám	A birtokos		Az eladható famagvaknak			Megjegyzés
	neve	lakása, utolsó posta	mennyisége	egység ára		
				kor.	fill.	
I. Lúczfenyő.						
1.	M. kir. erdőhivatal	Zsarnócza vasuti állomás	340 kgr.	2	20	1909-iki mag; kincstár részére 1 kor. 90 fill.
II. Bükk.						
2.	Gróf Forgách István	Nagyszaláncz	300—500 hl.	—	—	Ár nincs közölve
3.	Csematői volt urbérese	Csematő	223 "	—	50	
4.	Királyházai volt urbérese	Királyháza	2441 "	—	50	
5.	Sósfalvai volt urbérese	Sósfalu	1216 "	—	50	
III. Kocsános tölgy.						
6.	Makkosjánosi község	Vasuti állomás Beregszász	25 hl.	3	—	Ára a termelés helyén értetik
7.	Tarpa község	" " "	530 "	3	—	" " " " " "
8.	Gáti volt urbérese	" " "	100 "	3	—	" " " " " "
9.	Geléncsi volt urbérese	" " "	50 "	3	—	" " " " " "
10.	Nagybereg község	Nagybereg	220 "	3	—	" " " " " "
11.	Beregújfalu község	"	40 "	3	—	" " " " " "
12.	Kőhalom	Homoród-Kőhalom	25 "	10	—	Zsákokban a homoródi vasuti állomáson
13.	Kőhalmi volt urbérese	" "	25 "	10	—	Zsákokban a homoródi vasuti állomáson
14.	Gróf Dégenfeld Sándor	Hadad, Szilágy m.	40 "	10	—	Szilágycseh vasuti állomás. Zsák külön 50 fill.
15.	Vallás alapítványi uradalom	Köveres, Temes m.	2000 "	11	—	Csomagolva vasuti állomáson 13 kor.
IV. Kocsántalan tölgy.						
16.	Nagybereg község	Nagybereg	100 hl.	3	—	Vasuti állomáson
17.	Alsó- és Felsőremete község	Felsőremete	300 "	3	—	" " "
18.	Bilkei közbirtokosság	Bilke	15 "	3	—	" " "
19.	Bilkei görög kath. egyház	"	2 "	3	—	" " "
20.	Papfalvai volt urbérese	Ilosva	15 "	3	—	" " "
21.	Gróf Forgách István	Nagyszaláncz	80—100 "	—	—	Ára nem közöltetett
22.	Jászói prépostság	Jászó	500 "	12	—	Jászói állomáson zsákokban
23.	" "	Perecse	1000 "	12	—	Szepsi állomáson zsák nélkül
24.	Kassa sz. kir. város	Kassa	500 "	10	—	
25.	" " " "	Garadna	500 "	10	—	
26.	" " " "	Oruzsin	100 "	10	—	
27.	Szepesi püspökség és káptalan	Kisida	50 q.	8	—	Kassa vagy Garadna állomáson
28.	Besztercebányai káptalan	u. p. Bat, vasuti állomás Léva	150 hl.	12	—	Lévai vasuti állomás
29.	Devicsői volt urbérese	Posta és vasuti állomás Hont- németi	10 "	12	—	Hontnémeti vasuti állomás
30.	Légrády Béla karancsberényi uradalma	Posta Lápújtó, vasuti állomás Salgótarján	200 "	10	—	Vasuti állomáson, de zsákok visszaadandók
31.	Gróf Károlyi Lajos uradalma	Erdőd	50 q.	20	—	
32.	Csematői volt urbérese	u. p. Királyháza	496 hl.	2	—	
33.	Veréczérákospataki volt ur- bérese	Verécze	1000 "	2	—	
34.	Sósfalvai volt urbérese	Sósfalu	329 "	2	—	
V. Amerikai dió.						
35.	Gróf Brenner örökösök	Zselicz	5 q.	30	—	Zselizi vasuti állomáson
VI. Amerikai kőris.						
36.	Zenta város	Zenta	1000 kgr.	2	—	Csomagolva vasuti állomáson
37.	Ujvidék város	Ujvidék	200 "	2	—	
38.	Magyarkanizsa város	Magyarkanizsa	300 "	2	—	
39.	Mohol község	Mohol	1500 "	2	—	
VII. Bálványfa.						
40.	Vallás közalapítványi erdő- gondnokság	Bátaszék	1 q.	—	—	1 kgr. = 40 fill.
VIII. Ákác.						
41.	Vámosmikolai hitb. uradalom	Perőcsény u. p. Vámosmikola	20 q.	65	—	Vasuti állomás Ipolypásztó
42.	Gróf Teleki László uradalom	Jeder	50 kgr.	—	80	Nagysomkut

81484/910. F. M. sz.

Körrendelet valamennyi kir. erdőfelügyelőséghez.

(Az erdőéri szakvizsga letételéhez szükséges gyakorlati szolgálati idő megállapítása ügyében.)

A folyó évi 326. számú jelentésére tudomásvétel és az érdekeltekkel leendő közlés végett értesítem, hogy H. J.-nek, a ki az erdőéri szakiskola 2 éves tanfolyamát a lipótvári m. kir. erdőéri szakiskolánál az 1909/1910. tanévben elvégezte s a ki életének 20. évét még be nem töltötte, közvetlenül hozzám intézett azt a kérését, hogy az erdőéri szakvizsgának a budapesti erdőéri szakvizsgálati bizottság előtt leendő megszerzése érdekében részére korengedélyt adjak, nem találtam teljesíthetőnek, mert nevezett csupán az általa kért korengedély megadásával sem támaszthatna még igényt arra, hogy a budapesti vizsgáló bizottság előtt szakvizsgálatra bocsáttassék.

Azok a szakiskolai tanulók ugyanis, a kik valamely erdőéri szakiskola 2 éves tanfolyamát az 1908. évi 66,420. számú rendelettel kiadott erdőéri szakiskolai szabályzat* életbeléptetése után végezték el, a szakiskolai tanfolyam elvégzése alapján az erdőéri szakvizsgálati bizonyítványt csak a most említett szabályzat 40. §-a értelmében szerezhetik meg ugyanannál a szakiskolánál letett szakvizsga utján, melynél a tanfolyamot elvégezték.

Megszerezhetik a szakvizsga bizonyítványt az 1880. évi 25,347. szám alatt kiadott utasítás értelmében az ország különböző vidékein megtartani szokott erdőéri szakvizsgák is, de csakis abban az esetben, ha mindazoknak a feltételeknek mindenben megfelelnek, a melyeket az említett utasítás előír.

Ehhez képest maguknak a szakiskolai tanulóknak is elsősorban az áll érdekében, hogy a szakvizsgabizonyítványt az erdőéri szakiskolák 40. §-a értelmében igyekezzenek megszerezni; mert az említett tanulók annál a szakiskolánál, a hol tanulmányukat végezték, minden további feltétel nélkül azonnal szakvizsgára bocsáttatnak, ellenben az ország különböző vidékein megtartani szokott erdőéri szakvizsgára csak abban az esetben bocsáthatók, ha egyszersmind az erdőörök szakvizsgálója ügyében az 1880. évi 25,347. szám alatt kiadott utasítás 2. §-ában megszabott feltételeknek is megfelelnek, vagyis igazolják, hogy legalább 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban voltak, feddhetlen magaviseletűek és 20-ik életévüket betöltötték.

Végül felhívom, hogy a szakiskolai tanulókat tekintetben kellően világosítsa fel és oda törekedjék, hogy a tanulók a 66,420/1908. szám alatt kiadott szakiskolai szabályzat 40. §-ában biztosított kedvezményt, saját jól felfogott érdekükben valamennyien felhasználják.

Mivel azonban nincsen kizárva, hogy egyes szakiskolai tanulók, a szakiskolánál sikertelenül megkísérelt szakvizsga után a szakiskolák körén kívül tartott erdő-

éri szakvizsgálaton kísérlik meg — a kívánt feltételek megszerzése után — a szakvizsga bizonyítvány megszerzését, utasítom a szakiskolát, hogy azok névsorát, a kik ott a szakvizsgát ki nem állották, az érdekeltek kir. erdőfelügyelőségekkel (Budapest, Pozsony, Besztercebánya, Miskolcz, Kassa, Máramarossziget, Kolozsvár, Nagyszében, Temesvár, Brassó, Pécs, Szombathely) nyilvántartás végett évenként közölje.

Budapest, 1910. évi október hó 6-án.

A miniszter helyett:

Bartóky, s. k.,
államtitkár.**Szerkesztői üzenetek.**

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átvitelt lacczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átvitelt lacczímokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

M. L. (Brád). A kérdéses eljárást nem ismerjük. Tölgyfát általában fölösleges telíteni, mert így is eltart 10—12 évig. Ha ennél hosszabb tartósság kívánatos, kreozottartalmú kátrányolajjal (Burnet, Paradis vagy Blythe eljárás szerint) vagy gyan-tával (Amendt eljárása) vagy olajjal ajánlatos telíteni. Ezekkel bükkfát és fenyőfát is telíthetni a tartósság tetemes növelésére. Paradis és Blythe eljárásai azonban csökkentik a fa hordképességét. Legelőszőbb ezek közül a kreozotos kátrányolajjal és az olajjal való telítés, a melyek bükkfánál és fenyőfánál közel annyi költséget okoznak, mint a mennyi a fa beszerzési ára. A fa tartóssága azonban jó telítésnél 10—16 évre terjed, a körülményekhez képest. A gyantatelítés igen költséges. Hazai bányáinkban is kísérleteztek már telített fával, de hol és mily eredménnyel, azt nem tudjuk. Általában kérdéseink annyira részletesek, hogy azokra csak bányászati szaklapok szerkesztősei tudnák az adatokat beszerezni.

Egyáltalában azt tanácsoljuk, hogy mielőtt telítőttelepet állítana fel, tanulmányozza a helyszínén valamelyik telítőttelepet, a milyenek például a m. kir. államvasutak kezelése alatt álló novska-i (Pozsega megye), pereseny-i (Ung megye), sofrónya-i (Arad megye) stb. telítőttelepek, a hol több kérdésre és a részletekre nézve is bizonyára részletesebb információkat fog kapni.

A telítetlen és telített talpfák tartósságára nézve lapunk mai számának «különlék» rovatában közlünk néhány adatot.

Előfizetése már múlt év végével lejárt. Kérjük annak mielőbbi megújítását.

G. I. Tehene a leírás szerint tényleg tuberkulózisban szenved, még pedig igen előrehaladott stádiumban; ez természetesen kizárja, hogy az bármely formában értékesíthető legyen még vágóhídon sem. A feljavítás (hizlalás) sem fog eredményre vezetni és érdeke önnek csak az lehet, hogy az a tehén mielőbb kikerüljön istállójából, mert befertőzi az esetleg ott álló többi jószágot, de viszont úgy önre, mint családjára veszélythető lehet különösen akkor, ha tejét élvezné, miáltal tuberkulózist kaphatnak. Elhibázta a dolgot akkor, a mikor megtudta, hogy ez a tehén már előzőleg is beteg volt, mert ha akkor mindjárt orvoshoz fordul, visszakeresetet indíthatott volna, a mi ma már kizárt dolog, mert a szavatossági határidő ezen betegségűl 30 nap. A földművelésügyi Miniszter Úr tényleg kisajátítja a gümőkóros teheneket, azonban csak akkor, ha a tejszavatosság határozott tögygümőkört állapít meg. Ezidőszent mást nem tehet, de a mi kötelessége is, jelentse be ezt a betegséget az illetékes kir. állatorvosnak, a ki ha tögygümőkór, vagy annak legalább is gyanuja van jelen, jelentést fog tenni fellebbvalójának, a ki ez esetben, hivatalból fog eljárni, a mi önnek költséget egyáltalán nem okoz. Azon esetre, ha tögygümőkór van jelen, feltétlenül

* Lásd «Az Erdő» 1908. évfolyam 159. oldal.

kisajátítják a tehenet, azonban csak a jelenlegi becsértéket fogja érte megkapni. Keresse fel az odailletékes kir. állatorvost, adja elő a dolgot, s ha a tőgyben csomók, avagy daganatok volnának, ezt különösen hangsúlyozza.

Dr. Kukuljević József.

V. J. Az, hogy a tehen nem engedí magát megfejni, elég gyakran előfordul; ennek oka többféle is lehet, nemcsak az, hogy az állattól a borjút elválasztják. A borjút hirtelen nem szabad elválasztani, hanem csak fokozatosan úgy, hogy egyszer a reggeli, aztán a déli, 1—2 nap múlva pedig az esti szoptatás elmarad, mindig kevesebbszer engedjük a borjút az anyjához, ha pedig fejni akarjuk, akkor a borjúnak nem szabad az anyja közelében lenni. Kísérlelje meg a következő eljárásokat. Mossa meg a tehen tőgyét langyos vízzel, tegyen a fejés előtt egy vizes lepedőt az ágyékára vagy pedig forduljon a következő eselhez. Engedje a borjút az anyjához és valaki álljon a tehen fejéhez, hogy az ne lásson hátra, tegyenek a tehen elé jó takarmányt, hogy azzal eltereljék a figyelmét. Most, ha a borjú egy pár kortyot szopott, távolítsuk el, de észrevétlenül, közben az, a ki fejni akarja, a kezével pontosan úgy nyomkodja a tehen tőgyét, mintha a borjú lökné a szájával és akkor sikerülni fog lassan megfejni. Ha ez nem használ, úgy erélyesebb módszerhez kell fordulni és addig kísérlni a fejést, míg leadja a tejet, ha rúgna, gúzsba kell kötni a lábát avagy az orrcsimpáját jól megfogni.

Dr. Kukuljević József.

D. L. A beküldött curiai végzéssel lapunk más helyén foglalkozunk.

Sch. J. Az egyenes vonalak kitézésére nézve feltett kérdésére lapunk más helyén találja meg a feleletet. Ha még valamit óhajt tudni, szívesen adunk felvilágosítást.

P. A. dr. Alkalmilag hozni fogjuk, de egy kis türelmet kérünk.

Sch. N. A lapunk ez évi 17. számában közölt árak, mint az jelezve is volt, a nagykereskedelemben érvényes eladási árak, melyek különben azóta még két K-val emelkedtek. Tehát ebben már bennfoglaltatik a nagykereskedő mintegy 25 %-os haszna, a miből következik, hogy a nagykereskedő a saját haszon beleszámítása után 32, illetve 62 koronáért adja el a detailfakereskedőnek az árut. Önnek tehát, ha a fenti árat elérni óhajtja, nem nagykereskedőkkel, hanem az ottani környékbeli detailfakereskedővel vagy fogyasztóval kell érintkezésbe lépni. A kartell-ár ott is ugyanaz, mint Budapesten; az árut csak annyival kell olcsóbban adnia, mint a mennyit a vasúti szállítási díj onnan Budapestig kitesz.

(F. L.)

W. M. Lapunk mai számában közöljük egész terjedelmében a m. kir. földművelésügyi miniszter úrnak azt a körrendeletét, a mely az erdőőri szakvizsga letehetéséhez szükséges gyakorlati szolgálati idő tekintetében intézkedik. Ez a körrendelet csak azokra a végzett erdőőri szakiskolai növendékekre állapítja meg a három évi gyakorlati szolgálatot, a kik az erdőőri szakiskolába 1908. évben léptek be, azt 1910. évben vagy ezt követőleg végezték, a mikor már az erdőőri szakiskoláknál is voltak erdőőri szakvizsgák s a kik az erdőőri szakvizsgát ott — bármi féle okból — le nem tették. A dolog tehát így áll: azok, a kik az erdőőri szakiskolát 1909. évben, vagy azt megelőzőleg végezték, a mikor az erdőőri szakiskoláknál még nem is lehetett erdőőri szakvizsgát tenni, azok $\frac{3}{4}$ évi gyakorlati szolgálati idő után bármely erdőfelügyelőségnél letehetik az erdőőri szakvizsgát. Miután ön — tudomásunk szerint — 1909. évben végezte a lipotóújvári erdőőri szakiskolát, ennél fogva ön $\frac{3}{4}$ évi gyakorlati szolgálati idő után már leteheti az erdőőri szakvizsgát. Ha a kir. erdőfelügyelőség önt a 81.484.910. számú körrendelet alapján kérelmével elutasította, az ellen azonnal felebbezen a m. kir. földművelésügyi miniszter úrhoz, a hol — ha ön tényleg 1909. évben végzett — bizonyára nekünk fognak igazat adni. Azok, a kik az erdőőri szakiskolát 1910. évben, vagy később végezték, annál az erdőőri szakiskolánál, a melynél tanulmányaikat végezték, bármely évben letehetik az erdőőri szakvizsgát, a kir. erdőfelügyelőségeknél tartani szokott szakvizsgát azonban csak akkor

tehetik le, ha 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, feddhetlen magaviseletűek és 20-ik életévüket betöltötték; vagyis az 1910. évben és ezt követőleg végzett erdőőri szakiskolai növendékek, a kir. erdőfelügyelőségeknél tartani szokott erdőőri szakvizsgák tekintetében olyan elbánás alá esnek, mintha erdőőri szakiskolát nem végeztek volna; viszont azonban annál az erdőőri szakiskolánál, a hol tanulmányukat végezték, minden további feltétel nélkül azonnal szakvizsgára bocsájtatnak.

L. B. 1. A lapok elküldése iránt intézkedtünk. 2. Hirdetését díjmentesen közöljük.

Erdészsegéd Zs. Élő fűcánoknak Ausztriába való szállításához a m. kir. földművelésügyi miniszter úr engedélyét ki kell kérni. (Az erre vonatkozó rendeletet lapunk 1910. évi 7-ik számában, a 83-ik oldalon megtalálhatja). Az egy koronás bélyeggel ellátott s a földművelésügyi miniszter úrhoz czímzett kérvényt a törvényhatóság első tisztviselőjénél kell benyújtani. A kérvényben írja le, hogy hol fekszik a birtok, mekkora annak kiterjedése, mekkora a vadállomány, hány kakast és hány tyúkot óhajt kinek, mi célból és hova szállítani és hogy kik a szomszéd-birtokosai. Miután a fűcán befogásának az ideje küszöbön van, jó lesz, ha kérvényét mielőbb benyújtja s a törvényhatóságnál utána jár, hogy azt késedelem nélkül terjeszszék fel a földművelésügyi miniszter úrhoz.

F. I. A hiányzó lapokat megküldtük. Előfizetése már június hó végével lejárt.

K. I. Tudomásunk szerint a fűcán és házityúk párosítására vonatkozólag kísérletek ezideig még nem folytattak annál is inkább, mivel a fűcán erdei madár lévén, vadászatilag fontosságát és érdekességét csak addig fogja megtarthatni, míg faji jellegét megőrzi. Már a mesterséges tenyészedékben nevelt fűcán is sok gondot okoz a vadászatrendezőknél túlszelid volta miatt, pedig ugyanon faj egyedei párosítottak. Legjobb és legbiztosabb útmutató erre vonatkozólag maga a gyakorlat. Legcélszerűbbnek tartanók egy tenyészeti évad alatt kísérletképpen néhány egyedet összepárosítani. Megjegyezzük, hogy a mesterséges fűcán-telepeken szétbocsájtott házityúkok fűcánal párosodási hajlamot nem mutattak.

P. V. Előfizetése a beküldött két koronával ez év végéig rendezve van.

P. S. A czímszalag átírása iránt intézkedtünk. Az előfizetés már márczius hó végével lejárt, miért is kérjük annak mielőbbi megújítását.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1911. évi szeptember hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Földmív. min. hd. 62-10, Erdőhiv. Orsova hd. 37-33, Rimamurány S. T. Eh. hd. 10-55, Takács Pál ld. —20, Pupeza Demeter ld. —20, Gróf Szapáry Istvánné urad. intézősége Ehd. 8-15, Kiss József ld. —50, Róka Pál ld. —20, Förtön Vincze pk. —10, Matján Mihály 7—.

1 koronát fizettek: Stier János, Biró János, Takács Pál, Szabó Ernő, Pupeza Demeter, Hajdany Ferencz, Szücs József, Saári Mihály.

2 koronát fizettek: Hollósi István, Mojzer József, Ruzs Elek, Kőteles Ferencz, Briza Bohumil, Motz István, Varga Gábor, Misutta Kálmán, Horváth András, Hegedüs Imre, Mihalovics Ádám, Kozák Tivadar, Fehér József, Elekes István, Fonalka József, Jákli Máttyás, Lahner Frigyes, Huszágh Adolf, Szakály Ferencz, Berényi Rezső, Szappanos Gábor, Miksa Pál, Goszána Tivadar, Hollósy Árpád, Raffay Gergely, Fodor István, Csóka, József, Chovanyecz János, Hólos István.

3 koronát fizetett: Vámos Imre.

4 koronát fizettek: Benkő Rezső, Pusztai György, Rajos István, Tosi Sándor, Nagy Gábor, Kőrmöczy Illés, Nagy Lajos.

G ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT G

Erdőőri szakiskolát és szakvizsgát jó sikerrel végzett, katonai kötelezettségének mint szakaszvezető eleget tett, erdészeti, vadászat, valamint irodai teendőiben jártas egyén állást keres. Címe a szerkesztőségénél. (37.)

Erdőőri szakiskolát végzett, jól szakvizsgázott és katonai kötelezettségének mint tizedes eleget tett egyén, a ki az erdészeti és vadászati teendőiben jártas, azonnali belépésre állást keres. Címe: Csiky Dénes erdőaltiszt, Ditró, Csik megye. (41.)

Erdőőri vagy vadőri állást keres 29 éves, kiscsaládú, erős testalkatú fiatalember, ki öt év óta hasonló alkalmazásban van és a ki négy évig katonai altiszt volt. Jó bizonyítványokkal rendelkezik s állását december vagy január 1-én elfoglalhatná. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (42.)

38 éves, róm. kath. vallású, kitünően szakvizsgázott és jó bizonyítványokkal rendelkező erdész és vadász, a ki egy grófi uradalomban 15 év óta van alkalmazásban, a hol 4000 k. hold erdőt önállóan kezel, megfelelő állást keres. Beszél magyarul, németül és tótul. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (43.)

Józan, megbízható, középiskolát végzett, nőtlen egyén, kitünő szakiskolai és szakvizsga-bizonyítvánnyal, a ki úgy az irodai, mint a külső szolgálat minden ágában jártas, megfelelő uradalmi állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (44.)

34 éves, nős, kiscsaládú, volt csendőrsvezető, jól szakvizsgázott erdőőr, erdőőri vagy vadőri állást keres. Az erdészeti és vadászat terén kitünően jártas; beszél és ír magyarul és tótul, keveset németül. Címe Ujvári Sándor erdőőr, Szob (Hont megye). (45.)

G HIRDETÉSEK G

30 éves, róm. kath. vallású erdőaltiszt vagyok. Házasság céljából keresek jómódú családból szerény igényű kisasszonyt vagy gyermektelen özvegyet, a ki jó háziasszony lenne. Leveleket fényképpel kérem Jánossy László m. kir. erdőaltiszt, Bukova, Hunyad m. elküldeni. (4. III. 3.)

Nagyméltóságú Jankovich Aladár gróf cabunai uradalmában (Szlavonia) egy a mesterséges fáczántenyésztésben teljesen jártas **erdőőr** azonnal felvétetik.

Folyamodványok fenti uradalmi erdészeti hivatalhoz intézendők.

190/1911. számhoz.

Tölgyfaeladási hirdetés.

A rónaszéki m. kir. erdőgondnokság 1911. évi tüzi fagálásban visszamaradt tővön álló 126 drb 169.64 m³-re becsült tölgyműfa és 128 ürm³-re becsült tűzifa 6298 kor. 72 fillér kikiáltási ár mellett 1911. év október hó 25-én d. e. 10 órakor az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében árverés fog tartatni.

Az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt az alulírt m. kir. erdőigazgatóságnál megtekinthetők.

**Máramarosszigeti
m. kir. erdőigazgatóság.**

692/1911. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott erdőgondnoksági irodába egy december hó 1-én elfoglalandó erdőlegényi állásra, melyhez a szolgálai teendők teljesítése is tartozik, ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással járó illetmények: évi 600 kor. szegődményi díj, évi 120 korona lakpénz és 12 ürm kemény I. osztályú dorongtűzifa házhoz szállítva. Ezen állásra csakis nőtlen egyének pályázhatnak, és a kérvényhez csatolandók ép és erős testalkatot igazoló vármegyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvány, életkorról anyakönyvi kivonat, községi illetékességi, illetve erkölcsi, végzett tanulmányokról és katonai kötelezettségre vonatkozó bizonyítvány. Megjegyeztetik, hogy a magyar nyelvnek szóban és írásban teljesen bírása feltétlenül megkívánatik. Erdőőri szakiskolát végzett, esetleg erdőőri szakvizsgát tett, jó írású egyének előnyben részesülnek.

A kellőleg felszerelt, sajátkezüleg irt kérvények *f. évi október hó 25-éig* nyújtandók be ezen erdőgondnokságnál.

Szekszárd, 1911. évi október hó 6-án.
(8.) **A m. kir. közalap. erdőgondnokság.**

1911. évi 3669. szám.

Pályázat

famesteri, esetleg egy főerdőőri és egy, esetleg két erdőőri állásra.

Egy famesteri (I. oszt. altiszt), esetleg egy főerdőőri (I. oszt. altiszt) és egy, esetleg kettő erdőőri (II. oszt. altiszt), előléptetés esetén kettő erdőlegényi, esetleg segéderdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázatot hirdetek.

A famesteri állásra pályázók okmányilag igazolni tartoznak az építészeti, rajzolás és költségvetés-szerkesztés körül szerzett gyakorlati jártasságukat.

A főerdőőri stb. állásra pályázók az erdőtvény 37. §-ában körülírt szakképzettségüket, az állami erdészeti szolgálatába újonnan belépni kívánók ezenfelül még ép

és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, avagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítványokkal tartoznak igazolni, valamint életkorukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismereteikről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokat tartoznak kérvényükhöz csatolni.

A sajátkezüleg írt kérvények alulírt m. kir. erdőhivatalhoz 1911. évi november hó 20-ig nyújtandók be. Szászsebes, 1911. évi október hó 5-én.

(9.) *M. kir. erdőhivatal.*

Erdőőr

ki fázántenyésztésben is gyakorlott, felvidéki uradalomba kerestetik. Magyar és tót nyelv bírása szükséges. Jövedelem: havi 80 korona és a szokásos löpénzek, naponta két liter tej, szabad lakás, egy hold föld és két öl tüzifa. Írásbeli ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal (melyek nem adatnak vissza) «Erdőőrajánlat» czímen e lap kiadóhivatalába küldendők.

(10.)

113,039/I. B-1. 1911. sz.

Tölgyfaeladás az erdőben tövön.

A tótsóvári m. kir. erdőhivatal helyiségében 1911. évi október hó 30-án délelőtt 10 órakor kezdetét veendő nyilvános versenytárgyaláson írásbeli zárt ajánlatok útján eladásra kerül tövön az erdőben a keczerpekléni és a delnekakasfalvai m. kir. erdőgondnokság kerületében az 1912. évben való kihasználásra kijelölt és négy külön eladási csoportba foglalt, együttesen 64,704 kor. 54 fill. becsértékű 8175 darab tölgyfa és 555 darab bükkfa.

Az egyes eladási csoportra vonatkozó közelebbi adatok, az egyes csoportokra nézve megállapított kikiáltási árak és bánatpénzek, valamint az árverési és szerződési feltételek a tótsóvári m. kir. erdőhivatal és az illető erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetőleg azok az erdőhivatal s az erdőgondnokságok által az érdeklődőknek kívánságukra meg is küldetnek.

Az írásbeli ajánlatokhoz használható űrlapok és borítékok ugyanott kaphatók.

Budapest, 1911. évi október hó 4-én.

(11.) *M. kir. földművelésügyi miniszter.*

Pályázati hirdetés.

Az állami kezelésbe vett községi erdőknél Nagyküküllő vármegyében Sály község székhelyvel megüresedett két II. oszt. erdőőri állásra 600 korona évi fizetés, 120 korona lakpénz, 104 korona fa- és legelőválsággal pályázat hirdettetik.

Pályázó életkorát, feddhetlen előéletét, eddigi alkalmazását és egészségi állapotát igazolni köteles. Saját-

kezüleg írt és a közigazgatási erdészeti bizottsághoz címzett, bélyeges kérvények 1911. évi november hó 10-ig a segesvári m. kir. állami erdőhivatalnál benyújtandók.

Segesvár, 1911. évi október hó 7-én.

(13.) *M. kir. állami erdőhivatal.*

Több fiatal szakvizsgázott erdőőr nyer uradalminkban alkalmazást.

Egy olyan kell, a ki a gazdaságban is nyer időről-időre alkalmazást; ennek feltétlenül kell románul is tökéletesen beszélnie.

Előnyben részesülnek, a kik a német nyelvet szóban jól bírják.

Fizetési feltételek megtudhatók.

Buják, 1911 október hó.

(14.) *Pappenheim Siegfried gróf és grófné uradalmi erdőhivatala.*

Jegyzéke

azoknak az erdészeti szakmunkáknak, melyek az «Az Erdő»-re egész évre egyszerre, vagy bár részletekben, de egy évnél már hosszabb idő óta előfizető erdészeti altisztek és erdőőrök által az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) az alábbi kedvezményes áron rendelhetők meg:

Bölcsházi Belházy Emil: Az erdőrendezéstan kézikönyve. Ára 6 K.

Békly Albert: Számtan erdészeti altisztek részére. Ára 1 K 50 f. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő.

Fekete Lajos: A tölgy és tenyésztése. Ára 4 K.

• • *Erdőrendezéstan.* Ára 9 K.

• • *Erdőértékszámítástan.* Ára 4 K 50 f. (II. kiad.)

• • *Erdészeti nyereségszámítástan.* Ára 3 K.

• • *A szálaló erdők berendezése.* Ára 90 f.

Fekete L. és Mágócsi Dietz S.: Erdészeti növénytan. (I. k. elfogyott.) II. k. ára 12 K.

Fekete L. és Söltz Gyula Erdőbecsléstan. Ára 6 K. (II. kiad.)

Földes János: A legelőerdők. Ára 1 K 60 f. 55 f. portó be- küldése esetén bérmentve.

Gaul Károly: Hazánk házi faipara. Ára 1 K 40 f. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Gellért József: A bükk-tüzifa romlása s az ellene való védekezés. Ára 60 f. Bérmentesítésre 35 f. küldendő.

Horváth Sándor: Erdészeti zsebnaptár. Ára 2 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Kövesi Antal: Erdészeti géptan. Ára 4 K.

Márton Sándor: A legelőerdők berendezése, kezelése és hasznosítása. Ára 4 K 80 f.

Pécs Dezsdő: A külföldi fajok megtelepítése. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Pohl János: Tangenstáblázatok. Ára 1 K.

Sobó Jenő: Erdészeti építéstan. I. R. (1. és 2. kötet) Köz- építéstan; egy-egy kötet ára 11 K 20 f. II. R. Út-, vasút- és hidépítéstan, ára 12 K.

Tagányi Károly. Magyar erdészeti oklevéltár. 3. kötet. Ára 20 K.

Tomesányi Gusztáv: Erdei facsemeték nevelése. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Vadas Jenő: Erdőműveléstan. Ára 7 K.

Erdészeti Rendeleték Tára: 1891. (XI.) évfolyam ára 60 f. 1893—94. (XIII—XIV.) évfolyam. Ára 1 K 20 f. 1895. (XV.) évfolyam ára 60 f. 1896. (XVI.) évfolyam ára 50 f. 1897. (XVII.) évfolyam ára 60 f. 1898. (XVIII.) évfolyam ára 70 f. 1900. (XX.) évfolyam ára 60 f. 1901—03. (XXI—XXIII.) évfolyam ára 3 K. 1904. (XXIV.) évfolyam ára 1 K 50 f. 1905. (XXV.) évfolyam ára 50 f. 1906—07. évi füzet ára 1 K 50 f. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő.

A nem említett évfolyamok elfogytak.

6 felsége nagy fénynyomatú arczképe. Ára 7 K.

Egyéb olyan erdészeti művek, melyek csak teljes áron kaphatók:

Bedő Albert dr.: A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása. 4 kötet, egy térképpel. (Kiadja a m. kir. földművelésügyi ministerium.)

Bedő Albert dr.: Az erdőőr vagy Az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben. Ára 6 K. Bérmentesítésre 55 f. küldendő. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.: A vadászati ismeretek kézikönyve. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél. Ára a négy kötetnek füzeve 9 K., kötve 13 K.)

Bund Károly: Értekezések az erdőrendezés köréből. Ára 4 K. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Cséti Ottó: Általános földméréstan. Ára 9 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Fekete Lajos: Az erdők berendezése. Ára 2 K. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Fekete Lajos: Népszerű erdészeti növénytan. I. füzet. Spórás növények. Elfogyott. — II. füzet. Mohok, edényes virágtalanok, tülevelűek. Ára 2 K. — III. füzet. Magházias növények. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Fekete Lajos: Erdészeti talajtan. Ára 5 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Szécsi Zsigmond: Az erdőhasználattan kézikönyve. Ára 16 K. (Kapható ugyanott.)

Téglás Károly: Erdővédelemtan. Ára 5 K 40 f. (Kapható ugyanott.)

Tomasovszky Imre: Betűsoros tárgymutató az «Erdészeti Rendeleték Tára». I—XXIV. évfolyamaihoz. Ára 1 K. (Kapható ugyanott.)

Tuzson János dr.: A bükkfa korhadása és konzerválása. Ára 4 K. (Kapható Kilián Frigyes utódainál Budapest, Váci-utca.)

Vadas Jenő: A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője. Ára 4 K. (Kapható a szerzőnél Selmeczbányán.)

Vadas Jenő: Az árvédelmi füzesek telepítése és művelése. Ára 50 f. (Megrendelhető a m. kir. földművelésügyi ministeriumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körút 2 szám.)

Erdészeti segédtablák. Ára 8 K. (Megrendelhető a m. kir. földművelésügyi ministeriumnál.)

Erdei rovatos napló. Ára 1 K 20 f. (Megrendelhető ugyanott.)
Termési tablák 1886. Ára 2 K. (Kiadta Fülöp Szász-Coburg hg. erdőrendezősége, Jolsva, Gömör-megye.)

A bulesi uradalomhoz tartozó erdészetről három erdőőri állás van üresedésben. Folyamodók küldjék be bizonyítványmásolataikat «Bulesi uradalom» czimére, u. p. Birkis. Fizetés megállapodás szerint. Az állás azonnal elfoglalandó. Román nyelv tudása előny. (12.11.1.)

Előjegyzéseket

elsőrendű minőségű

fajtisza kocsányos és kocsánytalan
tölgymakk és csermakk

valamint elsőrendű minőségű

jegenyefenyőmag

és vadetetésre alkalmas vadgesztenye

ősszel való szállítására kér

STAINER GYULA

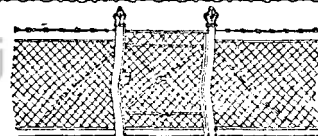
cs. és kir. udv. szállító, magyar magpergető gyára

KÖRMEND, Vas megye.

(5. IV. 3.)

Vadaskertsövények

a legjobb drótanyagból, továbbá
kertsövények, tennispályák,
baromfiudvarok

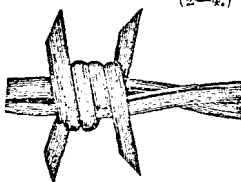
Alpenländische Drahtindustrie

Ferd. Jergitsch' Söhne

WIEN,

V/1, Wienstrasse 45, Telephon 9583,
Graz, Göstinger Maut und
Klagenfurt Postfach 263.

195. számú képes katalógus ingyen és bérmentve
a legközelebb eső irodából.

(2—4.)

Uri ruhák készítéséhez való

jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn

-Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállító.

A gyárból való közvetlen bevásárlás
nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény az őszi és téli évszakra, meg-
tekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(1. VI. 4.)

Kitűnő minőségű, fajtisza
kocsányos és kocsánytalan

TÖLGYMAKKOT,

magas csirakéességű.

JEGENYEFENYŐMAGOT

ajánl és előjegyzéseket már most kér

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udv. szállító

ZALAEGERSZEG.

(3. IV. 4.)

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, V., Alkotmány-u. 6.